

עמ"ת 11757/01/18 - מדינת ישראל נגד צחי מלניקר

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עמ"ת 11757-01-18 מדינת ישראל נ' מלניקר(עציר)
תיק חיצוני:

בפני כבוד השופט עמי קובו
העוררת
נגד
המשיב
ב"כ העוררת: עו"ד אבי שגב
ב"כ המשיב: עוה"ד אבי כהן ופרידה וול
החלטה

רקע

1. ערר על החלטת בית משפט השלום בפתח תקוה (כב' הש' ע' מורנו) מיום 4.1.18, אשר החליט על המשך מעצרו של המשיב בפיקוח אלקטרוני עד לתום ההליכים בעניינו.
2. ביום 20.11.17 הוגש נגד המשיב כתב אישום אשר מייחס לו עבירה של **איומים** לפי סעיף 192 לחוק. בד בבד עם כתב האישום הוגשה בקשה למעצרו של המשיב עד לתום ההליכים בעניינו.
- על פי עובדות כתב האישום, ביום 19.11.17 התקשר המשיב אל העובד הסוציאלי במרכז לאלימות משפחה, אשר מטפל בעניינו, ואמר לו שהוא כועס על העובדת סוציאלית המטפלת בגרושתו, אשר גורמת לו להיעצר ו"שהוא היה רוצה לירות בה 3 כדורים וכן שאלוקים ייקח אותה, היא צריכה למות, צריך שידפקו לה כדור בראש".
3. ביום 23.11.17, בדיון אשר התקיים בעניינו של המשיב, לא חלק ב"כ המשיב על הראיות לכאורה ועילת מעצר, ואולם עתר לשחרורו לחלופה. בהמשך לכך נשלח המשיב לקבלת תסקיר שירות מבחן.
4. ביום 13.12.17, לאחר שנתקבל תסקיר שירות המבחן אשר העריך כי קיים סיכון ברמה גבוהה להישנות עבירות אלימות, ובאם תבוצע עבירת אלימות חומרתה תהיה ברמה גבוהה אף היא, ושלל את המפקחת המוצעת, אמו של המשיב, קבע בית המשפט קמא "בשים לב לקיומן של ראיות לכאורה ועילת מעצר, המסוכנות הנשקפת מהמשיב אני מורה בזאת על מעצרו של המשיב עד תום ההליכים המשפטיים נגדו". בית המשפט קמא הוסיף וציין "אין ספק שמדובר במשיב אשר קיבל מס' הזדמנויות מבית המשפט ובכל פעם הפר אותן מחדש".
5. על החלטה זו הוגש ערר המשיב במסגרת עמ"ת 28538-12-17 מלניקר נ' מדינת ישראל אשר נדון בפניי (להלן: "הערר הראשון"). ביום 24.12.17, במסגרת דיון בערר הראשון, טען ב"כ המשיב כי בהחלטת בית המשפט קמא וכן בתסקיר שירות המבחן נפלה שגגה שסברו כי האיום היה לפגוע בגרושתו, וזאת בעוד שלפי כתב האישום האיום היה לפגוע בעובדת הסוציאלית המטפלת

בגרושה. לפיכך, ובהתאם להסכמת הצדדים, התיק הוחזר להמשך הדיון בבית משפט קמא.

6. ביום 27.12.17 התקיים דיון בפני בית המשפט קמא, במסגרתו הורה בית המשפט קמא על קבלת תסקיר משלים בעניינו של המשיב וכן על קבלת דו"ח היתכנות ממנהלת הפיקוח האלקטרוני.

7. ביום 4.1.17 התקבל תסקיר משלים אשר חזר על עמדתו כי קיים סיכון ברמה גבוהה להישנות עבירות אלימות, ואם תבוצע עבירה חומרתה תהיה ברמה גבוהה אף היא. שירות המבחן הוסיף כי הערבה המוצעת היחידה אינה מהווה גורם שיש ביכולתו להשפיע ולצמצם את הסיכון במצבו ועל כן לא המליץ שירות המבחן על השמת המשיב בפיקוח אלקטרוני. בית המשפט קמא קבע "**לאחר ששמעתי את טיעוני הצדדים, אני סבור כי ניתן להורות על מעצרו של המשיב באיזוק אלקטרוני...ראשית... הובהר באופן חד משמעי כי אין המדובר במפקחת בודדת אלא בשני מפקחים. שנית שירות המבחן חוזר על הערכת הסיכון הקודמת וכי קיים עדיין כעס וקונפליקט כלפי העו"ס של גרושתו, ואין התייחסות לרלוונטיות של האמירות בהיבט של המסוכנות הנשקפת לגרושה שכן אין מחלוקת שהמשיב אינו מכיר את העו"סית... בנוסף לכך הרי שהמשיב עת שהה במעצר בית מלא לא הפר את תנאי הפיקוח... לאחר ששמעתי את המפקחים המוצעים, בדיונים הקודמים, בשים לב לנימוקים אשר פורטו על ידי, אני מורה על מעצרו של המשיב עד תום ההליכים באמצעות התקנת פיקוח אלקטרוני.**"

8. על החלטה זו הוגש הערר שלפניי.

טיעוני הצדדים

9. לטענת ב"כ העוררת, עו"ד אבי שגב, מדובר במשיב אשר איים בקטילת חייה של עובדת סוציאלית, שהינה עובדת ציבור אשר מאוימת אך ורק בשל ביצוע תפקידה. מדובר באיום חמור, קונקרטי ומהרף הגבוה. המשיב יליד 1980, לחובתו 8 הרשעות קודמות בעבירות אלימות ורכוש וכן תלוי ועומד נגדו מאסר על תנאי בן 10 חודשים שלא יעבור עבירות אלימות מסוג פשע וכן 6 חודשי מאסר על תנאי בגין עבירות אלימות מסוג עוון. שילוב מהות המעשה ומיהות העושה לא מותירים ספק ביחס לקביעה לפיה חלופה לא תסכון בעניינו של המשיב, על אחת כמה וכמה נוכח תסקירי שירות המבחן.

קבלת הערר הקודם והחזרת התיק לבית המשפט קמא נעשתה בשל הפניה טכנית במהותה אשר מתייחס לשאלת זהות המאויים, גרושתו של המשיב או העובדת הסוציאלית שלה. התסקיר המשלים מתייחס למסוכנות הנשקפת ממנו עבור שתיהן ומעריך כי קיימת מסוכנות גבוהה.

בית המשפט קמא שגה עת לא נימק את הפער בין החלטתו הראשונה, במסגרתה הורה, על בסיס אותם נתונים על מעצרו של המשיב, אל מול ההחלטה הנוכחית, במסגרתה בחר לשלבו בפיקוח אלקטרוני. המשתנה היחיד שמבחין בין ההחלטות היא זהות המאויים. השגגה בהחלטה הקודמת הינה "שגגה טכנית" ואין בה כדי להטיב במצבו של המשיב. העובדה שהמאוימת היא לא גרושתו של המשיב אלא העובדת הסוציאלית הינה נסיבה לחומרה ולא נסיבה שיש בה כדי להקל עימו. מצב הדברים זהה בתכלית, הן ביחס למישור העובדתי והן ביחס לעובדה כי הופנו איומים שעניינם קטילת חיים כלפי אדם ועל כן שגה בית המשפט קמא שלא יישם את החלטתו הראשונה אף במקרה הנוכחי. בית המשפט קמא יצר תמונה בעייתית בכל הנוגע למסר אותו יש להעביר למי שמבצע עבירות כלפי עובד ציבור. עוד שגה בית המשפט קמא כי חרף הפרת האמון שניתן במשיב כמו גם קיומו של מאסר מותנה היה נכון שלא לסטות מהמלצה שלילית של שירות המבחן.

עוד שגה בית המשפט קמא שעה שסטה מהמלצת שירות המבחן בהינתן כי לא נמצאו נימוקים מיוחדים המצדיקים זאת. המשיב אינו עובר את המבחן הראשון באשר למסוכנות שאינה ניתנת לאיון וביחס ליכולת לתת בו אמון. כמו כן נוכח הערכת המסוכנות הגבוהה ועברו הפלילי המכביד, וכן מאסר על תנאי, לא ניתן לומר כי קיימים נתונים המצדיקים סטייה כאמור.

אשר על כן עתר ב"כ העוררת להורות על מעצרו של המשיב עד לתום ההליכים בעניינו.

10. לטענת ב"כ המשיב, עוה"ד אבי כהן ופרידה וול, אין מחלוקת שהייתה טעות בעובדות בכתב האישום. העו"ס המטפל במשיב הוא זה אשר התקשר אל המשיב. הוא מסר בהודעתו כי לא ידע איך להתייחס לדבריו של המשיב ולא ידע אם לדווח עליו, מפני שהוא מכיר אותו וכינה אותו "פה גדול" וכאדם אשר "סתם זורק דברים לאוויר". העו"ס אף הוסיף ומסר כי המשיב התעשת והבין את הדברים המיותרים שאמר ולכן מיד התקשר ומסר כי הוא לא התכוון לדברים שאמר ואף התנצל. הטענה הייתה למסוכנות כלפי גרושתו ושירות המבחן התייחס לכך. בתיק הקודם הייתה הפרה של מעצר בית וזאת בנסיבות שהוא רצה לראות את ילדיו. בתיק הזה לא הייתה הפרה של תנאי השחרור. בית המשפט קמא התייחס לכך שהמשיב אינו מכיר את העו"ס של גרושתו. בית המשפט קמא התייחס לבעייתיות שהייתה בתסקיר שירות המבחן ולכך שבמקרים חמורים יותר הועברו נאשמים למעצר בפקוח אלקטרוני. לא מדובר בתיק למעצר מאחורי סורג וברח ולא נפלה שגגה בהחלטת בית משפט קמא. לפיכך עתר ב"כ המשיב לדחות את הערר.

דין ומסקנות

11. לאחר שבחנתי את טיעוני הצדדים **שוכנעתי כי דין הערר להתקבל.**
12. כידוע, בבואו של בית המשפט לשקול שחרורו של נאשם לחלופת מעצר או נקיטה בדרך חלופית למעצר ממשי, עליו לבחון בשלב הראשון אם חלופת מעצר כלשהי עשויה לסכון, וככל שהתשובה חיובית, על בית המשפט לבחון את התאמת חלופת המעצר הקונקרטית לנאשם שבפניו בנסיבות העניין (ראו בש"פ 6377/14 **פלוני נ' מדינת ישראל** (2.10.2014)).
13. במקרה דנן, למשיב מיוחסת עבירת איומים לפגוע בעובדת סוציאלית המטפלת בגרושתו בה ראה את הגורם שהביא למעצרו. איומים אלו בוצעו שעה שהיה המשיב נתון בתנאים מגבילים במסגרת תיק מ"ת 34546-10-17 (תיק המעצר הראשון), וזאת לאחר שבמקרה קודם כדבר הפר את התנאים המגבילים באותו תיק בעת שהיה תחת פיקוח אמו. הגם שאין באיום עצמו משום הפרה של אותם תנאים מגבילים, יש להם משמעות באשר ליכולת לתת אמון במשיב.
14. במסגרת תיק המעצר הראשון הוגש נגד המשיב כתב אישום אשר מייחס לו שני אישומים אשר אוחזים כל אחד מהם עבירה של **הפרת צו שנועד להגן על אדם** נגד גרושתו בניגוד לסעיף 287(ב) לחוק.
15. במסגרת דיון בתיק המעצר הראשון בבית משפט קמא (כב' השופט מורנו), שוחרר תחילה המשיב למעצר בית בבית אמו, הגברת סופיה מליאנקר (להלן: "סופיה"). בהמשך, כשבוע לאחר שהקל בית המשפט קמא בתנאים המגבילים אשר הוטלו עליו, הפר המשיב את התנאים כאשר עזב את מקום עבודתו, יצר קשר עם גרושתו, באמצעות סופיה אשר היתה המפקחת עליו, ויצא ללא כל פיקוח ממקום מעצר הבית ובהמשך פנה ישירות לגרושתו, עמה כאמור נאסר עליו ליצור קשר עקיף או ישיר.

בעקבות זאת, הוגשה בקשה לעיון חוזר בתנאי מעצרו, במסגרתה הורה בית המשפט קמא (כב' השופט מורנו) ביום 16.11.17 כי תנאי שחרורו "יוקשחו" והמשיב ישהה בתנאי מעצר בית מלא בפיקוחה של סופיה ושל מר מאיר כהן.

16. שלושה ימים לאחר החלטה זו, ותוך שהוא נתון באותם תנאים של מעצר בית מלא ותחת פיקוחם של שני המפקחים, סופיה ומר כהן, בצעו העבירות בתיק דנן.

17. סבורני כי התנהלותו של המשיב מלמדת עליו כמי שאין עליו מורא ואין בתנאים המגבילים אשר הוטלו עליו כדי למנוע ממנו מלבצע עבירות. עוד עולה מן האמור לעיל, כי לא היה בכוחם של המפקחים כדי לאיין את מסוכנותו.

18. התנהלות זו אף עולה בקנה אחד עם התרשמות שירות המבחן כפי שבאה לידי ביטוי בתסקיר הראשון, שם התרשם שירות המבחן שהמשיב "מתקשה בקבלת סמכות, בעל עמדות הנותנות לגיטימציה להתנהגות אלימה, נוקשות חשיבתית רבה, חוסר שליטה בכעסים, התנהגות בעלת אופי של הטרדה מאיימת, כשניכר כי עדיין קיים כעס וקונפליקט למול גרושתו והעו"ס המטפלת בה, מתקשה בהפנמת גבולות וניכר כי סנקציות עונשיות שהוטלו עליו בעבר וכיום אינן מהוות עבורו גורם הרתעה".

על דברים אלו חזר שירות המבחן גם בתסקיר המשלים תוך שהוסיף כי להערכתו יתקשה המשיב לעמוד בגבולות חיצוניים ובפיקוח אלקטרוני נוכח עמדותיו הבעייתיות ביחס לחוק וקשייו להיענות לגבולות וסמכות חיצוניים.

19. עברו הפלילי של המשיב אשר כולל 6 הרשעות קודמות ושני רישומים ללא הרשעה בין היתר בעבירות תקיפה, תקיפת בן זוג, תקיפה הגורמת חבלה, איומים, היזק לרכוש במזיד ועבירות רכוש נוספות, כמו גם העובדה כי המשיב נדון לחמישה מאסרים וכן תלויים ועומדים נגדו מאסרים על תנאי מעידים עליו כמי שאינו נרתע מלבצע עבירות. המשיב נדון בשנת 2015 לעונש מאסר בפועל של 18 חודשים, בגין עבירות אלימות כלפי בת זוג, ובשנת 2013 נדון למאסר בפועל של 8 חודשים בגין עבירות של אלימות כלפי בת זוג, איומים ועוד.

20. כל אלו מלמדים כי לא בנקל ניתן לתת במשיב אמון וכי בכדי לאיין את מסוכנותו נדרשת חלופה איכותית וקפדנית.

21. סבורני כי שגה בית המשפט קמא כאשר הורה על המשך מעצרו של המשיב בפיקוח אלקטרוני בפיקוחם של מר מאיר כהן וסופיה כמפקחים וזאת בניגוד להמלצת שירות המבחן וחרף התרשמות שירות המבחן מהעדר יכולותיה של סופיה לפקח על המשיב.

22. באשר לסופיה התרשם שירות המבחן כי "בשיחה עימה בלט הקושי לבחון את מצבו... באופן ענייני ומותאם לעובדת היותו עצור ומיוחסת לו עבירת איומים בעודו שוהה אצלה בתנאים מגבילים... התקשתה לבטא ביחס אליו ביקורת ומסר של גבול להתנהגותו ולהכיר בבעייתיות ובסיכון במצבו. התרשמנו כי... נוטה להזדהות עם מצוקתו... ולהתייחס אליו באופן מגונן... מתקשה לבחון הנדרש ממנה כמפקחת ואינה ערה לסיכונים העלולים להיווצר במהלך מעצר הבית ולהערכתו אינה מהווה עבורו גורם השפעה בולם ומציב גבול". גם בתסקיר המשלים התייחס שירות המבחן אל סופיה כמפקחת וכתב כי היא "נוטה להתייחסות מגוננת ומצמצמת סיכון... אינה מהווה עבורו גורם השפעה בולם ומארגן ולהערכתנו לא יהיה בידה להשפיע על יכולתו לעמוד

בתנאי המעצר בפיקוח אלקטרוני ולצמצום הסיכון במצבו".

במסגרת דיון אשר התקיים ביום 16.11.17 במסגרת תיק מ"ת 34546-10-17 העידה סופיה בפני בית משפט קמא ומדבריה עולה כי לא ידעה כי המשיב פוטר מעבודתו ושאסור לו לצאת ביום שישי וכן מסרה בתשובה לשאלה "את אמרת שאת לא יכולה לשמור עליו?" כי "אני אמרתי מעצבים, והפעם אני נותנת לו צ'אנס אחרון". כאמור לעיל, לאחר דברים אלה שב המשיב וביצע לכאורה את עבירת האיומים בתיק זה.

בית המשפט קמא לא שב והתרשם מסופיה בטרם קיבל אותה פעם נוספת כמפקחת, אלא הסתפק בהתרשמותו מתיק המעצר הראשון.

23. באשר למר כהן, נראה כי שירות המבחן כלל לא היה מודע לאפשרות שהוא יהיה מפקח נוסף, והוא כלל לא נבחן על ידיו. אף לגביו הסתפק בית המשפט קמא בהתרשמותו מן המפקח כפי שהייתה בתיק המעצר הקודם.

24. לא התרשמתי כי יש ביכולתה של סופיה, שכאמור לעיל, תחת פיקוחה והשגחתה ביצע לכאורה המשיב את המיוחס לו בתיק דנן, כדי לאיין את מסוכנותו, שעה שלא הצליחה במלאכתה קודם לכן, ונראה כי על פני הדברים היא נעדרת יכולת של ממש להוות גורם סמכות כלפי המשיב. בכל הנוגע למר כהן, סבורני כי לא היה מקום לקבלו כמפקח, מבלי שהדבר ייבחן על ידי שירות המבחן.

אמנם, כידוע תסקיר המעצר הוא כלי עזר מקצועי בלבד ואינו כובל את שיקול דעתו של בית המשפט בבחינת "כזה ראה וקדש" והמלצתו הינה בבחינת המלצה בלבד. עם זאת סטייה מהמלצה שלילית של שירות המבחן תעשה במקרים חריגים, ובהתקיים טעמים כבדי משקל (בש"פ 1961/17 **מדינת ישראל נ' ניסנוב** (15.3.17); בש"פ 7345/17 **נוי חדד נ' מדינת ישראל** (30.10.17) וכן בש"פ 660/15 **מדינת ישראל נ' פלוני**, (28.1.15)).

סבורני כי בעניינו של המשיב לא קמות נסיבות או טעמים כבדי משקל אשר יש בהם כדי להצדיק סטייה מהמלצתו של שירות המבחן, כמפורט לעיל.

25. זאת ועוד, סבורני כי לא קיימות נסיבות אשר מצדיקות את שינוי החלטתו הראשונה של בית המשפט קמא, אשר הורה על מעצרו של המשיב עד תום ההליכים בעניינו. כפי שטען ב"כ העוררת, העובדה שהאיומים היו לפגוע בעובדת סוציאלית, ולא בגרושתו, אין בה כדי להפחית מן המסוכנות.

26. מנגד קיימים מספר פרמטרים אשר יש בהם כדי להפחית במידת מה ממסוכנות המשיב:

א. לא המשיב הוא שיזם את השיחה עם העובד הסוציאלי שלו, אלא העובד הסוציאלי הוא שיזם א השיחה עם המשיב.

ב. המשיב הביע כבר בפני העובד הסוציאלי שלו, אשר בפניו השמיע את דברי האיום, צער וחרטה על הדברים שאמר, וטען כי מדובר ב"פליטת פה".

ג. העובד הסוציאלי של המשיב הביע את דעתו בהודעתו במשטרה כי המשיב "יש לו פה משוחרר ללא בלמים".

ד. לפי דברי העו"ס של גרושתו, אשר האיום הינו לכאורה לפגיעה בה, מעולם לא ראתה את המשיב ולא שוחחה עמו, וכי המשיב לא פנה אליה. עם זאת, אין באמור לעיל, כדי לשלול את מסוכנותו של המשיב כלפיה.

פרמטרים אלה, על אף שיש בהם כדי להפחית במידת מה מן הסיכון, אין בהם כדי להצדיק הסתפקות בחלופה שאינה מיטבית.

לפיכך, סבורני כי אין מקום לשלול כל אפשרות להסתפק במעצרו של המשיב בפיקוח אלקטרוני, ואכן כפי שטען ב"כ המשיב אף בתיקים חמורים לאין ערוך מתיק זה הורו בתי המשפט על מעצר בפיקוח אלקטרוני ואף על שחרור ממש. ברם, כדי שניתן יהיה לעשות כן, ובשים לב לקושי לתת אמון במשיב אשר הפר בעבר את תנאי שחרורו, נדרשת חלופת מעצר ברמה ראויה, וחלופה כזאת אינה כעת בנמצא.

27. בנסיבות אלה, ובאיזון בין השיקולים השונים, אין מנוס אלא לקבל את הערר. ככל שיוכל המשיב בעתיד להציע מערך פיקוח ראוי, יוכל לשוב ולפנות לבית המשפט קמא בבקשה מתאימה אשר תידון לגופה.

סוף דבר

28. אשר על-כן, מקבל את הערר ומורה על מעצרו של המשיב עד תום ההליכים בעניינו.

ניתנה היום, ה' שבט תשע"ח, 21 ינואר 2018, בנוכחות
הצדדים.